

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
філософії та міжнародної комунікації

-
“19” 2026 .

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЛАТИНСЬКА МОВА

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність С4 Психологія

Освітня програма сихологія

Факультет Гуманітарно-педагогічний

:

;

Опис навчальної дисципліни

Жодна галузь науки не може обійтися без знання основ термінології, яка формується на базі латинської мови. Вивчення латини має вирішальну роль саме у професійній підготовці майбутніх фахівців, бо на ній ґрунтується значна частина професійно орієнтованих дисциплін. Латинська мова сьогодні залишається джерелом творення міжнародних номенклатур, наукової лексики. Численні латинські прислів'я, афоризми та терміни увійшли у вжиток в сучасних мовах у вигляді мовних кальок або прямих запозичень зі збереженням латинської мови. Латинська мова полегшує розуміння коренів західного світу. Вона сприяє розвитку стратегій навчання та формуванню умінь аргументації. Курс дисципліни призначений для ознайомлення студентів із основами латинської мови, набуття ними практичних умінь та навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній діяльності, а також підготовки до освоєння майбутніми психологами фахових термінів і фраз. У результаті вивчення латинської мови в університеті майбутні спеціалісти навчаються читати латинські тексти, вивчають основи граматичної будови латинської мови, оволодівають навичками перекладу латинських текстів, ознайомлюються зі шляхами і способами запозичень з латинської мови.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С4 Психологія
Освітня програма	Практична соціальна психологія
Факультет/ННІ	Гуманітарно-педагогічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	15 год.	2 год.
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	45 год.	88 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-
Форма контролю	Екзамен	Екзамен

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів із основами латинської мови, допомогти набути практичних умінь і навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній, науковій та виробничій діяльності. Оволодіння студентами основами латинської мови надасть їм можливість читати і перекладати латинські тексти, відкріє доступ до вільного і свідомого сприйняття наукової термінології у сфері психології.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Латинська мова» (за їх наявності) ОК1 Іноземна мова

Набуття компетентностей

ЗК1 — Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 — Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями у тому числі в полікультурному просторі.

ЗК8 — Навички міжособистісної взаємодії як у повсякденному, так і професійному житті.

ЗК9 — Здатність працювати в команді, уміння організувати роботу команди.

ЗК10 — Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та

необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК1 — Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2 — Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК4 — Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел, у тому числі іншомовних.

Програмні результати навчання

ПРН10 — Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН13 — Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН15 — Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Фонетика. Морфологія												
Тема 1. Systema phoneticum Linguae Latinae: Фонетична система латинської мови.	2	-	-	4	12	18	2	-	-	-	11	13
Тема 2. Systema morphologicum Linguae Latinae. Verbum.	2	-	-	4	12	18	-	-	-	-	11	11
Тема 3. Nomen substantivum.	2	-	-	4	-	6	-	-	-	-	11	11
Тема 4. Nomen adiectivum. Прикметник.	2	-	-	4	-	6	-	-	-	-	11	11
Разом за модулем 1	8	0	0	16	24	48	2	0	0	0	44	46
Модуль 2. Словотвір. Синтаксис												
Тема 1. Словотвір у системі дієслова, іменника, прикметника. Pronomen. Займенник.	2	-	-	4	10	16	-	-	-	-	11	11
Тема 2. Adverbium (Прислівник). Praepositio Прийменник.	2	-	-	4	6	12	-	-	-	-	11	11

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Тема 3. Синтаксис. Структура простого і складного речення. Sententia simplex. Sententia composita.	2	-	-	2	5	9	-	-	-	-	11	11
Тема 4. Nomen numerale: Числівник	1	-	-	4	-	5	-	-	-	-	11	11
Разом за модулем 2	7	0	0	14	21	42	0	0	0	0	44	44
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	30	45	90	2	0	0	0	88	90

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Systema phoneticum Linguae Latinae: Фонетична система латинської мови.	2
2	Тема 2. Systema morphologicum Linguae Latinae. Verbum.	2
3	Тема 3. Nomen substantivum.	2
4	Тема 4. Nomen adiectivum. Прикметник.	2
5	Тема 5. Словотвір у системі дієслова, іменника, прикметника. Pronomen. Займенник.	2
6	Тема 6. Adverbium (Прислівник). Praepositio Прийменник.	2
7	Тема 7. Синтаксис. Структура простого і складного речення. Sententia simplex. Sententia composita.	2
8	Тема 8. Nomen numerale: Числівник	1
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фонетична система латинської мови. Правила вимови та наголошення. Читання	4
2	Verbum. Часи системи інфекта	4
3	Nomen substantivum. Особливості відмінювання іменників III відміни	4
4	Nomen adiectivum. Узгодження прикметників з іменниками. Відмінювання атрибутивних словосполучень	4
5	Числівники	4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
6	Займенники	4
7	Структура простого і складного речення. Граматичний порядок слів.	4
8	Gaudeamus. Sententiae Latinae.	2
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості вимови термінів грецького походження.	6
2	Особливості наголошення термінів. Буквосполучення.	6
3	Дієслово. Дієвідмінювання. Студентський гімн «Gaudeamus».	6
4	Лексичний мінімум – латинські терміни I, II відмін. Особливості відмінювання іменників III відміни. Узгодження іменника з прикметником.	6
5	Загальні відомості про словотвір. Складання основ.	4
6	Суфіксація. Префіксація. Займенник. Прийменник.	6
7	Прислівник. Числівник. Структура речення	6
8	Фразеологічний мінімум – 100 сентенцій.	5
Всього годин		45

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне опитування для перевірки знань граматики та лексики латинської мови
- Тестування на визначення рівня засвоєння основних правил граматики та перекладу текстів
- Написання коротких перекладів латинських фраз та текстів для оцінки практичних навичок
- Поточне оцінювання активності та участі студентів у практичних заняттях
- Модульний контроль для оцінювання засвоєння окремих модулів програми
- Підсумковий екзамен з теоретичних та практичних аспектів дисципліни

Методи навчання:

- Лекційні заняття з використанням мультимедійних презентацій для пояснення граматичних структур

- Практичні заняття з перекладу латинських текстів
- Мовна практика у формі мовних клубів або обговорень латинських фраз та прислів'їв
- Індивідуальні та групові вправи з перекладу та аналізу текстів
- Використання сучасних інформаційних технологій для самостійного опрацювання лінгвістичних правил
- Проектна робота з підготовки перекладів та створення глосаріїв
- Кейс-стаді для аналізу застосування латинської термінології у психології

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Фонетика. Морфологія		
Практична робота. . Латинський алфавіт. Класифікація звуків. Довгі та короткі склади. Наголос.	ПРН 10, ПРН 13. Цей модуль спрямований на формування навичок правильної вимови латинських термінів, розуміння морфологічних особливостей латинської мови, зокрема дієвідмінювання іменників та узгодження прикметників. Студенти здобудуть знання щодо фонетичних особливостей латинської мови, морфологічних форм і структур, а також навички застосовувати ці знання при читанні та вимові латинських термінів, що є важливим для подальшого вивчення соціальної психології та професійної комунікації.	15
Практична робота. Дієслово.		15
Практична робота. Іменник.		15
Практична робота. Прикметник.		15
Самостійна робота. Фонетика. Вступ до морфології.		10
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота 1.		30

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Словотвір. Синтаксис		
Практична робота. Словотвір. Займенники.	ПРН 10, ПРН 13. Цей модуль охоплює основи словотвірних процесів і синтаксису латинської мови. Студенти навчаться аналізувати структуру слів, застосовувати суфіксацію та префіксацію, а також будувати прості речення. Вивчення фразеологізмів сприятиме розвитку мовної культури та комунікативних навичок, що важливо для психологічної практики та міжособистісної взаємодії.	15
Практична робота. Прийменники. Прислівник.		15
Практична робота. Структура простого і складного речення. Граматичний порядок слів.		15
Практична робота. Числівники.		15
Самостійна робота. Морфологія.		10
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3864>);

Рекомендовані джерела інформації

1. Шинкарук, В. Д. Латинська мова: підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. Київ: Міленіум. 2020. 533 с.
2. Шинкарук, В. Д. (2021). Лінгвістичний статус МД-структур із з'ясувально-умовними відношеннями в латинській мові. *International journal of philology*. Міжнародний філологічний часопис. 2021. 12 (1). С. 6-14
3. Шинкарук, В. Д. (2020). Особливості перехідних МД-структур із з'ясувально-причинними відношеннями в латинській мові. *International journal of philology*. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11 (4). С. 6-13.
4. Шинкарук, В. Д. (2020). МД - структури з підрядними з'ясувальними відношеннями в латинській мові. *International journal of philology*. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11 (3). С. 6-12.
5. Шинкарук, В. Д. (2011). *Lingua Latina iuridicialis*. Латинська мова для юристів: Підручник. Чернівці: Чернівецький нац. університет, 2011. 576 с.
6. Оліщук, Р. Л. Латинська мова. Синтаксис: підручник для ВНЗ. Львів: Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 202 с.
7. Макар, І. С. Латинська мова для студентів факультету іноземних мов: навчально-методичний посібник. Чернівці: ЧНУ: Рута, 2019. 192 с.
8. Вакулик, І. І. Що нового ми спостерігаємо при вивченні термінології. III International Conference, Languages for Specific Purposes and Ways of Instruction and Acquisition: Innovative Approach, 2022. С.89-91. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u333/lsp_2022_conference_proceedings.pdf

9. Балалаєва. О., Вакулик І. Методика використання електронних підручників для навчання латинської мови студентів аграрних ВНЗ. Наука та освіта, 2017, 8, 157-164. DOI 10.24195/2414-4665-2017-8-23. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000419155700023>
0. Вакулик, І. І. «Гаудеамус» від джерел походження до культу. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11(2). <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/issue/view/596>
1. Вакулик, І. І. Давньогрецька та латинська мови як джерело сучасної наукової термінології: монографія. Вид. 2-е, доповн. Київ: НУБіП України, 2014. 296 с.